

Ako založiť občianske združenie

Právo slobodne sa združovať zaručuje Ústava SR. Obmedzenie tohto práva je možné iba v prípadoch, ktoré určuje zákon a ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných.

Čo nevyhnutne potrebujete ak chcete založiť občianske združenie?
Ako sa vyhnúť problémom pri registrácii, na čo nezabudnúť v prípade zmeny stanov združenia či jeho zániku?

Ak premýšľate nad založením občianskeho združenia, tento manuál vám poskytne dôležité informácie, ktoré by ste mohli potrebovať.

(Manuál bol aktualizovaný v septembri 2026)

1. Čo je občianske združenie

Občianske združenie je právnická osoba. To znamená, že občianske združenie:

- môže konať vo vlastnom mene, teda môže uzatvárať zmluvy, disponovať svojím majetkom, prijímať dary, uzatvárať pracovné zmluvy ako zamestnávateľ a pod.
- nesie samostatne zodpovednosť za svoje konanie, teda môže byť žalovaným v spore, môže dostať pokutu, a pod.

Základný právny rámec občianskych združení je upravený zákonom č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o združovaní).

2. Ako založiť občianske združenie

Občianske združenie môžu založiť minimálne 3 fyzické osoby (občania-slovenskí alebo cudzí štátni príslušníci), z ktorých aspoň jedna dovŕšila vek 18 rokov (prípravný výbor). Členmi občianskeho združenia môžu byť aj právnické osoby, avšak právnická osoba sa môže stať členom združenia až po jeho vzniku, teda nemôže byť zakladateľom v prípravnom výbore.

Prípravný výbor pripraví stanovy združenia /v 2 exemplároch/ a návrh na registráciu združenia. Tieto 2 dokumenty spolu [s potvrdením o zaplatení správneho poplatku](#) v sume **100 €** sa posielajú na registráciu na [Okresný úrad v sídle kraja](#) (ďalej aj ako okresný úrad alebo registrový úrad), ktorý je príslušný podľa sídla združenia. V čase podania návrhu na registráciu už musí byť rozhodnuté o tom, kto bude zastupovať občianske združenie z pozície štatutárneho orgánu.

Do zápisu prvého štatutárneho orgánu do registra mimovládnych neziskových organizácií (ďalej "register mimovládnych organizácií") koná v mene združenia splnomocnenec prípravného výboru, ktorý musí mať trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky. Registráciu

združenia môže splnomocnenec prípravného výboru vykonať aj elektronicky, prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy slovensko.sk. Výška správneho poplatku je v takomto prípade znížená na polovicu.

2.1. Stanovy občianskeho združenia

Stanovy združenia musia obsahovať:

názov združenia – Názov združenia nesmie byť hanlivý, urážlivý alebo zameniteľný s názvom orgánu verejnej moci alebo s názvom právnickej osoby, ktorá už vyvíja činnosť na území Slovenskej republiky. Združenie sa môže označovať aj ako spolok, klub, hnutie, skupina, spoločnosť, a pod.; Ak nie je súčasťou názvu výraz “združenie”, ste povinný používať v úradnom styku, v zmluvných vzťahoch a na webovom sídle označenie právnej formy, t.j. to že ste združenie.

sídlo združenia – t. j. označenie presnej adresy, kde bude združenie sídliť. Sídlo občianskeho združenia môže byť kdekoľvek, napr. aj na adrese zakladajúceho člena združenia;

cieľ činnosti združenia – zákon nedefinuje, čo môže byť cieľom združenia, vymedzuje však, čo cieľom činnosti združenia nemôže byť - [§ 4 zákona o združovaní](#); Cieľom združenia nemôže byť dosahovanie zisku, aj keď združenie môže podnikáť na základe živnostenského oprávnenia. Za účelom dosiahnutia cieľov sa v stanovách sa uvádzajú konkrétne činnosti, ktoré bude združenie vykonávať. Z hľadiska ich vymedzenia odporúčame, aby ste uviedli tie, na ktoré chcete v budúcnosti poberať príjem z podielu dane (tzv. 2%) - t.j. podľa § 50 ods. 5 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov. Ak ich v stanovách nebudete mať vymedzené, nebudete sa môcť o prijatie podielu dane uchádzať. Obdobné platí aj z hľadiska možnosti čerpania grantov a dotácií, či inej podpory.

orgány združenia a spôsob ich ustanovovania – zákon ponecháva na vôli členov, aké orgány a s akým názvom si združenie vytvorí, aká bude ich tvorba, zloženie a ďalšie pôsobenie; zákon však predpokladá, že určité orgány združenie vytvorí a tieto orgány budú mať rozhodovacie kompetencie v rámci združenia.

V zásade existujú dva typy organizačnej štruktúry OZ: združenia, v ktorých majú rozhodujúce postavenie všetci členovia (rozhoduje zhromaždenie členov) a združenia so silnou výkonnou zložkou (ťažisko rozhodovania spočíva na časti členskej základne alebo na osobách, ktoré si členovia zvolia - napr. rade, predsedníctve, predsedovi.....). Obe alternatívy majú svoje opodstatnenie a záleží od členov združenia, ktorý typ štruktúry si zvolia ako pre nich výhodnejší. (Ako založiť združenie, CEPA 1999);

určenie orgánov a funkcionárov oprávnených konať v mene združenia – uvádza spôsob ustanovovania štatutárneho zástupcu/zástupcov, teda osôb, ktoré v mene združenia konajú, t.j. či konajú samostatne alebo spoločne viaceré osoby, prípadne podľa typu rozhodovania; Konanie štatutárneho orgánu však zaväzuje združenie, aj keď je obmedzené pri niektorých úkonoch napr. vyžiadanim si súhlasu členov alebo iného orgánu. V stanovách sa obvykle uvádza aj spôsob zastupovania štatutárneho orgánu počas jeho neprítomnosti.

ustanovenia o organizačných jednotkách, ak budú zriadené a budú konať vo svojom mene – združenie môže mať svoje pobočky, ktoré môžu konať vo vlastnom mene. V takom prípade stanovy by mali jasne vymedziť vzťahy a kompetencie medzi nimi a združením, prípadne medzi organizačnými jednotkami navzájom; Organizačné jednotky združenia a ich vzťahy je možné v stanovách upraviť aj pre budúcnosť, teda, aj keď nevznikajú ešte v čase tvorby stanov.

zásady hospodárenia – zákon túto požiadavku nešpecifikuje, zväčša sa v tomto bode stanov uvádzajú možné príjmy a výdavky združenia, spôsob nakladania s majetkom, tvorbu rozpočtu, schvaľovanie účtovnej závierky a pod. Je možné upraviť aj výkon zárobkovej činnosti združenia, ktorá ale nemôže byť hlavným cieľom jeho činnosti (zvyčajne pôjde o príjmy získané spoplatnením propagačných materiálov, príjmy z účastníckych poplatkov z akcií združenia a pod.);

Tiež je vhodné v stanovách upraviť ako sa bude postupovať pri zániku združenia a čo bude s majetkom združenia po jeho zániku, spôsob vysporiadania majetku združenia, prípadne zakotviť, ktorý orgán o ňom bude rozhodovať alebo ustanovovať likvidátora. Mnohé zahraničné nadácie napríklad vyžadujú, aby stanovy obsahovali výslovné ustanovenie o tom, že po zániku združenia prejde jeho majetok na základe rozhodnutia príslušného orgánu združenia na plnenie verejnoprospešných cieľov v inej organizácii.

práva a povinnosti členov – rozsah práv a povinností členov je v úplnej pôsobnosti združenia.

Splnením uvedených náležitostí sú naplnené požiadavky zákona. Je len na členoch združenia, aké ďalšie vzťahy a otázky si v stanovách upravujú, okresný úrad však nemôže vyžadovať úpravu ďalších vecí, ktoré zákon neukladá.

Pre transparentné fungovanie združenia je ale dobré, ak je v stanovách upravená pozícia prípravného výboru v združení. V zásade platí, že členovia prípravného výboru nie sú automaticky členmi novo založeného občianskeho združenia, pokiaľ to stanovy výslovne neustanovujú. Na tieto účely je preto dôležitý text stanov, najmä vo vzťahu k úprave procesu prijímania nových členov. Tento text sa líši od združenia k združeniu, pretože to, ako si združenie nastaví mechanizmus prijatia členov, je výsostná kompetencia každého riadne registrovaného združenia. Je niekoľko možností ako tento mechanizmus nastaviť:

- najpraktickejším a najvyužívanejším spôsobom je už naznačená možnosť ustanoviť členov prípravného výboru automaticky za členov novovzniknutého občianskeho združenia priamo v stanovách (ak členovia prípravného výboru nebudú chcieť byť v budúcnosti členmi združenia, jednoducho z neho po zvolení ďalších členov vystúpia),
- druhou možnosťou je ustanovenie kompetencie štatutárneho orgánu prijímať nových členov do združenia do stanov, s ohľadom k tomu, že v zmysle § 6 od. 2 zákona o združovaní občanov musia byť členovia štatutárneho orgánu určení už pri registrácii,
- v prípade, ak združenie uvažuje o zložitejšom mechanizme prijímania nových členov a tento zložitejší mechanizmus nie je zo začiatku aplikovateľný v praxi práve kvôli nedostatku novoprijatých členov združenia (napríklad hlasovaním na zhromaždení členov združenia a dosiahnutím určenej väčšiny pri hlasovaní), takýto zložitejší mechanizmus je možné nastaviť aj dodatočne po prijatí dostatočného množstva členov prostredníctvom zmeny stanov.

Na mechanizmus prijatia nových členov do združenia je potrebné myslieť vopred, ešte pred samotným podaním návrhu registrácie združenia na okresný úrad z dôvodu, aby ste sa vyhli situácii, že združenie nemôže riadne fungovať, pretože nemá členov a podľa stanov ich za uvedenej situácie nemá ako prijať. Ak stanovy nepočítali s tým, že členovia prípravného výboru sa stávajú členmi novovzniknutého združenia a zároveň nepočítali ani s tým, že členov môže do združenia prijímať štatutárny orgán, vychádzajúc z ducha zákona a s poukazom na to, že členovia prípravného výboru samotné stanovy tvorili a stanovovali systém ako bude združenie fungovať, v takejto situácii je potrebné ich považovať za prvých členov združenia. (Ako založiť združenie, CEPA 1999)

Upravovateľný [vzor stanov](#) môžete nájsť na webovej stránke Ministerstva vnútra SR (ďalej len ministerstvo). Stanovy a ich dodatky sú súčasne verejne dostupné (s anonymizáciou osobných údajov) v registri mimovládnych organizácií, z ktorých sa môžete tiež inšpirovať.

2. 2. Návrh na registráciu občianskeho združenia

Okrem stanov združenia musí byť k registrácii priložený návrh na registráciu, ktorý obsahuje:

- mená, priezviská, rodné čísla, bydliská a podpisy členov prípravného výboru (teda minimálne 3 osoby, z toho aspoň jedna staršia ako 18 rokov);
- zároveň treba uviesť, kto z podpísaných členov prípravného výboru je splnomocnencom oprávneným konať v ich mene (musí byť starší ako 18 rokov);
- návrh na registráciu musí obsahovať aj údaje o štatutárnom orgáne združenia alebo členoch štatutárneho orgánu združenia v rozsahu meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, dátum narodenia a rodné číslo.

Ministerstvo vnútra má na svojej web. stránke zverejnený [Vzor návrhu na registráciu občianskeho združenia](#). Pri elektronickom podaní vyplníte formulár podľa predvolenej masky a pripájate stanov v elektronickej podobe. Upozorňujeme však, že za elektronické podanie sa považuje len návrh podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom všetkých členov prípravného výboru alebo elektronické podanie s pripojeným návrhom s vlastnoručnými podpismi všetkých členov prípravného prevedené do elektronickej podoby vo forme zaručenej konverzie.

3. Vznik občianskeho združenia

Združenie vzniká registráciou na okresnom úrade. Okresný úrad má povinnosť zaregistrovať každé občianske združenie, ktoré dodrží zákonom predpísané podmienky. Zákon teda registrovému úradu neumožňuje ľubovoľne rozhodovať o tom, či združenie registruje alebo nie.

Po predložení návrhu na registráciu združenia a stanov môže nastať niekoľko situácií:

3. 1. Registrácia združenia

Konanie o registrácii združenia sa začína dňom, keď okresnému úradu došiel návrh, ktorý nemá vady. Ak návrh obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, okresný úrad má 15 dní na to, aby vykonal registráciu v registri mimovládnych organizácií. V tejto lehote zašle splnomocnencovi prípravného výboru jedno vyhotovenie stanov, na ktorom vyznačí deň registrácie (tým je deň odoslania tohto dokumentu okresným úradom). Osobitné rozhodnutie o registrácii združenia sa nevydáva.

Upozorňujeme však, že táto lehota zo strany štátnych orgánov v praxi často nebýva dodržiavaná. Pravdepodobným dôvodom je nedostatok kapacít na okresných úradoch. Od roku 2025 na ne z ministerstva prešla agenda registrového úradu, a to popri ich dovtedajšej agende. Lehoty na registráciu už však neboli dodržiavané ani v čase, keď túto kompetenciu vykonávalo ministerstvo. V niektorých prípadoch sa lehota na registráciu predĺžila aj na niekoľko mesiacov.

3.2. Návrh má vady

V prípade, že návrh nespĺňa všetky povinné náležitosti, alebo ak sú údaje v ňom neúplné alebo nepresné, okresný úrad je povinný do 15 dní od podania návrhu, na to upozorniť prípravný výbor. Pokiaľ vady nebudú odstránené, konanie o registrácii sa nezačne. Konanie o registrácii sa začne až, keď budú tieto vady v návrhu odstránené.

V praxi sa stávalo, že ministerstvo /v tom čase registrový orgán/, upozornil prípravný výbor na nedostatky, ktoré neboli nedostatkami podľa zákona. Znamená to, že ministerstvo malo také výhrady k stanovám alebo požadovalo niečo, čo nemá oporu v zákone. Najčastejšie sme sa mohli stretnúť s tým, že ministerstvo sa snažilo zasahovať do štruktúry orgánov združenia. Ministerstvo napríklad uviedlo, že stanov sa majú upraviť tak, „aby z nich bolo jednoznačné, že najvyšším orgánom združenia je valné zhromaždenie, ktoré rozhoduje o vzniku, zmene a zániku združenia, schvaľuje stanov, ich zmeny a

doplňky, prerokúva správu o činnosti a hospodárení, a taktiež aj zámery činnosti pre budúce obdobie. Volí a odvoláva členov rady a jednotlivých funkcionárov...„. Zákon však orgány a ich kompetencie ponecháva plne na vôli predstaviteľov združenia, ustanovuje len, že v stanovách musia byť uvedené orgány združenia, spôsob ich ustanovovania, určenie orgánov a funkcionárov oprávnených konať v mene združenia. Registrový orgán však nemôže združeniu diktovať ich štruktúru ani kompetencie, a preto sú takéto výhrady irelevantné a odporujú čl. 2 ods. 2 Ústavy SR: „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“.

Zákon neumožňuje ani komentovať, či vyžadovať zmeny jednotlivých bodov stanov len na základe iného názoru na to, ako má združenie fungovať. Neobstojí teda ani argument, že najvyšším orgánom združenia „nemôže byť predsedníctvo ako jeho výkonný orgán, pretože je to nedemokratické“. Obdobne nemožno združeniu prikázať, že v stanovách musí byť upravený revízor združenia.

Upozornenie okresného úradu na nedostatky stanov združenia nie je rozhodnutím, proti ktorému je možné podať opravný prostriedok (odvolanie). V takom prípade však môže stačiť vyjasnenie si stanovísk osobnou návštevou, telefonátom alebo listom. Ak by registrový úrad napriek tomu trval na svojich neodôvodnených požiadavkách, na svojej výzve na zmenu stanov a odmietne začať konanie o registrácii, odporúčame:

- vyzvať ho na to, aby písomne odmietlo registráciu a proti tomuto rozhodnutiu potom podať žalobu na súd,
- zaslať písomnú sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov na nezákonný postup,
- podať podnet na prokuratúru na preskúmanie zákonnosti postupu okresného úradu.

3.3. Odmietnutie registrácie

Dôvody pre odmietnutie registrácie sú v zákone výslovne uvedené. Ministerstvo registráciu [odmieta](#), ak z predložených stanov vyplýva, že ide o organizáciu:

- a) na ktorú sa zákon o združovaní nevzťahuje
- b) ktorej stanovky nie sú v súlade so zákonom
- c) ide o nedovolené združenie
- d) ciele združenia sú v rozpore s požiadavkami zákona

O odmietnutí registrácie rozhodne okresný úrad do 15 dní od podania úplného návrhu na registráciu. Rozhodnutie zašle splnomocnencovi prípravného výboru. Proti rozhodnutiu o odmietnutí registrácie združenia nemožno podať odvolanie, teda riadny opravný prostriedok v správnom konaní. Členovia prípravného výboru však môžu proti rozhodnutiu o odmietnutí registrácie podať žalobu na súd podľa Správneho súdneho poriadku (§ 391 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z.)

3.4. Žaloba o preskúmanie rozhodnutia (o odmietnutí registrácie združenia)

Žaloba sa podáva na správny súd, v ktorého obvode má sídlo registrový úrad. Zastúpenie advokátom nie je potrebné. Žalobu môžu podať len všetci členovia prípravného výboru združenia, ktorí tvrdia, že neboli splnené podmienky uvedené v zákone o združovaní občanov na vydanie rozhodnutia o odmietnutí registrácie združenia. Žalovaným je okresný úrad. Žaloba musí byť podaná v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia (t.j. dňa doručenia rozhodnutia) o odmietnutí registrácie. Žaloba nemá odkladný účinok.

V žalobe sa musí okrem všeobecných náležitostí podania uviesť

- a) označenie druhu žaloby,

- b) označenie žalovaného,
- c) označenie rozhodnutia, proti ktorému žaloba smeruje,
- d) žalobné body,
- e) označenie dôkazov, ak sa ich žalobca dovoľáva,
- f) žalobný návrh.

K žalobe musí byť pripojené napadnuté rozhodnutie.

Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby, uznesením zruší napadnuté rozhodnutie a vec vráti okresnému úradu na ďalšie konanie, v opačnom prípade ju zamietne. Súd teda môže rozhodnutie okresného úradu o odmietnutí registrácie zrušiť, pričom jeho rozhodnutie nemá účinky registrácie. O registrácii musí opäť rozhodnúť okresný úrad.

4. Združenie je zaregistrované. Čo nasleduje ďalej?

4.1. Zápis do registra MVO a IČO

Momentom registrácie združenie vzniká ako samostatný subjekt, môže samostatne vystupovať v právnych vzťahoch. Po úspešnej registrácii občianskeho združenia na registrovom úrade bude združeniu automaticky pridelené Identifikačné číslo organizácie (IČO).

Údaje o občianskom združení sú verejnosti prístupné jednak v [Registri mimovládnych organizácií](#) vedenom Ministerstvom a taktiež v [Registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci](#), vedenom Štatistickým úradom. Osobitná registrácia okrem vyššie popísanej nie je potrebná, štátne orgány si údaje navzájom sprostredkujú. Oba registre sú prístupné aj online.

4.2. Aktivácia el. schránky

Zápisom do registra mimovládnych neziskových organizácií bude mať občianske združenie aktivovanú el. schránku na www.slovensko.sk, ku ktorej má prístup štatutárny orgán. Štatutárny orgán môže udeliť oprávnenie na prístup a možnosť disponovať s e-schránkou inej osobe, ktorú na to poverí. Zároveň určí rozsah tohto oprávnenia. V tejto súvislosti je potrebné rozlišovať medzi poverením na disponovanie s elektronickou schránkou podľa § 13 zákona o e-Governmente (oprávnenie vstupovať do schránky, čítať správy a pod.), a poverením na zastupovanie pri podpisovaní úradných elektronických dokumentov (tzv. e-splnomocnenie) podľa § 23 zákona o e-Governmente. Takéto splnomocnenie, ak sa udeľuje elektronicky, musí byť podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom (KEP) splnomocniteľa. Ak sa predkladá v listinnej podobe, podpis štatutárneho orgánu (splnomocniteľa) na dohode o plnomocenstve musí byť úradne osvedčený (notárom alebo na matrike) v súlade s osobitnými predpisom.

4.3. Označovanie združenia

Združenie je povinné v úradnom styku, v zmluvných vzťahoch a na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, uvádzať názov, označenie právnej formy, ak nie je súčasťou názvu, adresu sídla a identifikačné číslo organizácie. Organizačná jednotka združenia je povinná v úradnom styku, v zmluvných vzťahoch a na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, uvádzať názov, označenie, že ide o organizačnú jednotku združenia, ak nie je súčasťou názvu, adresu sídla a identifikačné číslo organizácie.

4.4. Preukazovanie štatutára

Na to aby sa preukázala právomoc štatutára zastupovať občianske združenie, v súlade so stanovami občianskeho združenia, stačí niektorým inštitúciám podpísaný doklad o voľbe štatutárneho orgánu a stanovы združenia, z ktorých funkcia kompetencie štatutárneho orgánu vyplývajú. V iných situáciách, napr. v banke, na účely preukazovania, môže štatutárny orgán požiadať [o výpis z registra mimovládnych organizácií](#). Pred orgánmi verejnej moci nie je združenie povinné preukazovať údaje, ktoré má zapísané v registri, teda aj údaje o štatutárnom orgáne.

4.5. Výpis z registra mimovládnych organizácií

O výpis z registra MVO je možné požiadať [písomnou žiadosťou](#). Prílohou je doklad o úhrade správneho poplatku vo výške [10 € \(eKolok\)](#). O výpis je možné požiadať aj prostredníctvom Ústredného portálu štátnej správy, prostredníctvom [elektronického formulára](#). V takom prípade je poplatok znížený na 5€. Po odoslaní el. formulára vám bude automaticky doručený platobný príkaz s údajmi potrebnými k platbe.

4.6. Zamestnávanie

V prípade, že občianske združenie zamestnáva ľudí, musí plniť povinnosť podľa Zákonníka práce, vrátane odvádzania odvodov na sociálne a zdravotné poistenie, vedenie mzdovej agendy, z ktorých vyplývajú osobitné registračné povinnosti (napr. Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, registrácia ako platiteľ dane zo závislej činnosti...), a dodržiavania ďalších právnych noriem (napr. BOZP, ochrana pred požiarmi,...).

4.7. Združenie a podnikanie

Združenie môže vykonávať zárobkové aktivity, ale iba v súlade so svojím poslaním a celý zisk získaný prostredníctvom zárobkových aktivít musí byť použitý na činnosť združenia v súlade s jeho cieľmi. Ak združenie vykonáva zárobkové aktivity, musí splniť predpisy na úseku podnikania, napríklad musí mať živnostenský list a pod. a zároveň plniť povinnosti voči daňovému úradu (registrácia na daňovom úrade, daňové priznania...). Treba mať však na pamäti, že podnikanie združenia by malo byť len podpornou činnosťou, slúžiacou na účelnejšie využitie jeho majetku, a tým rozvíjanie účelu, na ktoré bolo založené. Ak ciele združenia v prevažujúcej miere sledujú dosahovanie zisku, je potrebné zvážiť iné formy podnikania predpokladané zákonom (založenie obchodnej spoločnosti podľa Obchodného zákonníka).

4.8. Prijímanie 2% daní z príjmov

Daňovník na základe vlastného rozhodnutia môže poukázať subjektom tretieho sektora podiel zaplatenej dane vo výške 2 % resp. 3 %. Podmienkou je, že prijímateľ dane spĺňa zákonné podmienky (najmä vykonanie registrácie združenia do zoznamu so všetkými zákonnými náležitosťami a absencia evidovaných nedoplatkov na dani a poistnom) a je v daný rok osobitne registrovaný v centrálnom registri prijímateľov podielu zaplatenej dane vedenom Notárskou komorou SR.

Združenie sa môže zaregistrovať do zoznamu prijímateľov u ktoréhokoľvek notára v SR. Na registráciu je potrebné, aby združenie existovalo už v kalendárnom roku pred rokom registrácie na prijímanie 2% z dane. Registračné obdobie je od 1.septembra do 15. decembra príslušného roka. Poskytnuté financie je prijímateľ povinný použiť len na verejnoprospešné účely, ktoré sú predmetom jeho činnosti, a to do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom mu bol podiel zaplatenej dane poukázaný.

Ak súhrn ročných podielov zaplatenej dane z príjmov fyzických aj právnických osôb v ročnom prehľade je vyšší ako 3 320 eur, prijímateľ je povinný zverejniť špecifikáciu použitia prijatého podielu do 16 mesiacov odo dňa zverejnenia ročného prehľadu prijímateľov v Obchodnom vestníku. Ak je podiel výnosu z dane vyšší ako 35 000 Eur vzniká povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom.

4.9. Bankový účet a bezhotovostný styk

To, či bude mať občianske združenie zriadený bankový účet záleží najmä na tom, či bude nakladať s verejnými a účelovo poskytnutými financiami. Založenie účtu v praktickej rovine, však sprehľadní hospodárenie a vedenie účtovníctva v združení. Zároveň je dôležité vedieť, že na občianske združenia sa taktiež vzťahujú pravidlá o obmedzení hotovostných platieb nad 5000€. Vedenie účtu bude nevyhnutné, ak budete prijímateľmi podielu dane, keďže na ten vám finčná správa bude tieto prostriedky zasielať. Navyše, ak súhrn podielu dane v príslušnom kalendárnom roku je vyšší ako 33 000 eur, ste povinný najneskôr do 30 dní od prijatia tejto sumy zriadiť osobitný účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky, na ktorom sa vedie len prijatie a čerpanie podielu zaplatenej dane.

4.10. Daňové priznanie a účtovníctvo

Bez ohľadu na to, či občianske združenie vykonáva podnikateľskú činnosť musí viesť účtovníctvo a vyhotoviť účtovnú závierku. Aj keď každé OZ musí vyhotoviť mať účtovnú závierku, povinnosť uložiť ju do Registra účtovných závierok závisí od veľkosti, typu účtovníctva a prípadného financovania z verejných zdrojov. Uložiť ju musí napr. vtedy, ak má povinnosť vyhotoviť daňové priznanie alebo overiť závierku auditorom. Daňové priznanie nie je povinné podať, ak dosiahlo len príjmy, ktoré nie sú predmetom dane alebo z ktorých sa daň vyberá zrážkou alebo len z členských príspevkov. Ak má však občianske združenie príjmy aj z podnikania daňové priznanie musí podať. Pozor, ak má príjmy z iných zdrojov, ktoré sú oslobodené od dane daňové podanie podá, hoci neplatí žiadnu daň, napr. príjem z grantu. Nepodanie daňového priznania je sankcionovaná.

4.11. Zmluvy o súčinnosti

Združenia môžu medzi sebou uzatvárať zmluvy o súčinnosti na dosiahnutie spoločného cieľa, či záujmu. Pre platnosť zmluvy sa vyžaduje písomná forma. Súčasťou zmluvy je vymedzenie účelu súčinnosti, spôsob vykonávania zmluvy, práva a povinnosti zúčastnených združení a prostriedky, ktorými na súčinnosť prispievajú. Zmluvou o súčinnosti sa môže vytvoriť zväz zúčastnených združení, ktorý je právnickou osobou a platia preň obdobne ustanovenia zákona o združovaní občanov. Zmluvou o súčinnosti sa môže ustanoviť, že zmluva stratí účinnosť dohodou zúčastnených združení, dosiahnutím cieľa, pre ktorý bola uzavretá, alebo inou skutočnosťou v zmluve uvedenou.

4.12. Petičné právo

Združenie má právo sa v súlade s cieľmi svojej činnosti obracať na štátne orgány s petíciami.

5. Zmeny v občianskom združení

5.1. Zriadenie, zmena údajov a zrušenie organizačnej jednotky

V prípade, že občianske združenie chce zriadiť organizačné jednotky, ktoré budú konať vo vlastnom mene, stanovky musia obsahovať ustanovenia o organizačných jednotkách. Zákon nekonkretizuje aké ustanovenia o organizačných jednotkách by mali stanovky obsahovať. Zmyslom týchto ustanovení by malo byť upravenie kompetencie jednotlivých jednotiek a tiež vzťahov medzi jednotkami a centrom združenia, ako aj medzi jednotkami navzájom.

Ak teda platné stanovky rátajú s možnosťou ich zriadenia, štatutárny orgán združenia je po rozhodnutí o ich zriadení povinný oznámiť registrovému úradu zmeny v združení týkajúce sa zriadenia organizačnej jednotky alebo organizačných jednotiek, ktoré konajú vo vlastnom mene, a to do 15 dní od rozhodnutia o ich zriadení. Na stránke MV SR je možné nájsť [Formulár žiadosti na zápis organizačnej jednotky združenia občanov a pridelenie IČO](#). S oznámením o zriadení organizačnej jednotky, ktorá koná vo vlastnom mene je spojená [úhrada správneho poplatku](#) v sume **100€**. Oznámenie je možné podať aj elektronicky, prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy [slovensko.sk](#). Výška správneho poplatku je v takomto prípade znížená na polovicu. V prípade, že rozhodnutím o zriadení organizačnej jednotky je nevyhnutná zmena stanov, súčasťou oznámenia musí byť aj [oznámenie o zmene stanov](#), spolu s [úhradou správneho poplatku](#) v sume **25€**, pričom zmena stanov osvedčuje vznik organizačnej jednotky. V prípade el. podania sa suma znižuje na polovicu.

Rovnaká lehota na oznámenie sa vzťahuje aj na schválenú zmenu údajov organizačnej jednotky, ktorá koná vo vlastnom mene, ako aj na zánik organizačnej jednotky, ktorá koná vo vlastnom mene. Oznámenie je tak potrebné vykonať do 15 dní od schválenia takýchto zmien v občianskom združení. Na oznámenie zmeny je možné použiť [Formulár oznámenia zmeny zapísaných údajov organizačných](#)

[jednotiek združenia občanov](#). Ku formuláru je potrebné priložiť dokument osvedčujúci skutočnosti pre zápis údajov spolu [s úhradou správneho poplatku](#) v sume [25€](#). V prípade elektronického podania sa suma znižuje na polovicu.

Rovnakým spôsobom sa žiada o zápis zániku organizačnej jednotky, spolu s dôvodmi jej zániku - [Formulár oznámenia o zániku zapísanej organizačnej jednotky združenia občanov spolu s úhradou správneho poplatku](#) v sume [25€](#).

K vyššie uvedeným oznámeniam musia byť pripojené dokumenty osvedčujúce skutočnosti pre zápis týchto údajov (napr. zápisnice z rozhodovania orgánov občianskeho združenia a pod...).

Údaje o organizačnej jednotke občianskeho združenia, ktorá koná vo svojom mene, sa zapisujú do registra mimovládnych organizácií. Organizačná jednotka združenia a jej oprávnenie konať vo vlastnom mene, vzniká dňom zápisu do registra. Štatistický úrad SR v procese zápisu prideli organizačnej jednotke samostatné 12-miestne IČO. So zápisom organizačnej jednotky do registra mimovládnych organizácií nie je automaticky spojené pridelenie samostatnej elektronickej schránky organizačnej jednotky. V prípade, že organizačná jednotka chce disponovať vlastnou e-schránkou, musí o jej zriadenie požiadať prostredníctvom [tlačiva na stránke slovensko.sk](#) označeného ako *Žiadosť o zriadenie elektronickej schránky podnikateľskému subjektu*, ktorý sa nezapisuje do zákonom stanovenej evidencie. Prílohou sú úradne osvedčené kópie dokumentov, preukazujúce vznik organizačnej jednotky a preukazujúce osobu v pozícii štatutárneho orgánu.

5.2. Zmena stanov

Ak príslušný orgán združenia rozhodne o zmene stanov, túto zmenu je potrebné oznámiť registrovému úradu v lehote 15 dní od ich schválenia. Oznámenie o zmene stanov je najlepšie podať na predpísanom tlačive Ministerstva [oznámenie o zmene stanov](#). K oznámeniu sa priloží text dodatku k stanovám v dvoch vyhotoveniach alebo 2 vyhotovenia stanov so zapracovanou zmenou. K oznámeniu je potrebné zároveň priložiť [potvrdenie o zaplatení správneho poplatku](#) v hodnote [25 €](#). Zmenu je rovnako možné oznámiť elektronicke s polovičným správnym poplatkom. Okresný úrad vezme zmenu na vedomie, o čom zašle združeniu do 15 dní od doručenia oznámenia opečiatkované jedno vyhotovenie zmeny stanov. Stanovy nadobúdajú účinnosť dňom vzatia zmien na vedomie okresným úradom.

Ak je však zmena stanov v rozpore so zákonom, okresný úrad na to bezodkladne upozorní združenie. Môže tak urobiť z dôvodov, pre ktoré by registrový úrad mohol registráciu nového združenia odmietnuť, alebo z dôvodov neúplnosti alebo nepresnosti zapisovaných údajov. Združenie má 60 dní od doručenia upozornenia na to, aby zosúladiť stanov so zákonom a ďalších 10 dní, aby o tom informovalo okresný úrad. Ak sa tak nestane, okresný úrad združenie rozpustí. Proti rozhodnutiu o rozpustení sa možno brániť žalobou o preskúmanie rozhodnutia okresného úradu o rozpustení združenia (bližšie o tejto žalobe je uvedené v bod 3.4).

5.3. Zmena štatutárneho orgánu

V prípade zmeny štatutárneho orgánu je potrebné podať [Oznámenie o zmene údajov o štatutárnom orgáne alebo členovi štatutárneho orgánu](#). Oznámenie musí byť podpísané štatutárnym orgánom alebo takým počtom členov štatutárneho orgánu, aký je potrebný podľa zaregistrovaných stanov, a novozvoleným štatutárnym orgánom/resp. novozvolenými členmi štatutárneho orgánu; pravosť podpisov musí byť úradne osvedčená. Podpis štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu zapísaného v registri, ktorý zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho, sa nevyžaduje. Ak štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu zapísaný v registri odmietne podpísať oznámenie a uznesenie združenia o zmene štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu, jeho podpis možno nahradiť

vyhlásením troch členov združenia, ich podpisy musia byť úradne osvedčené a nahrádzajú podpis štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu. K oznámeniu o zmene štatutárneho orgánu je potrebné priložiť potvrdenie [o úhrade správneho poplatku](#) v sume [25€](#). V prípade el. podania sa správny poplatok znižuje na polovicu.

6. Zrušenie občianskeho združenia a jeho zánik

K **zrušeniu** združenia môže dôjsť viacerými spôsobmi a to:

a) dobrovoľne:

- rozpustením
- zlúčením s iným združením.

b) nedobrovoľne:

- právoplatným rozhodnutím okresného úradu o jeho rozpustení,
- právoplatným rozhodnutím súdu v trestnom konaní (v prípade právoplatného uloženia trestu zrušenia právnickej osoby),
- vyhlásením konkurzu alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku.

Na zrušenie a zánik združenia sa primerane použijú všeobecné ustanovenia Obchodného zákonníka o zrušení a zániku obchodných spoločností.

Združenie je povinné uvádzať svoj názov spoločne s dodatkom označujúcim jeho súčasný právny stav, najmä s dodatkom „v likvidácii“ alebo „v konkurze“.

Zrušením združenia sa zrušujú aj organizačné jednotky, ktoré konajú vo svojom mene. Združenie nezanikne skôr, než zaniknú všetky organizačné jednotky, ktoré konajú vo svojom mene.

6.1. Zrušenie rozpustením alebo zlúčením s iným občianskym združením

Spôsob dobrovoľného rozpustenia alebo zlúčenia združenia môže mať združenie upravené v stanovách. Ak stanovy neupravujú spôsob rozpustenia alebo zlúčenia združenia, rozhodne o tom najvyšší orgán združenia. Túto skutočnosť oznámi štatutárny orgán združenia/príp. určený likvidátor do 15 dní príslušnému okresnému úradu.

K oznámeniu o zrušení združenia zlúčením, priloží štatutárny orgán listiny osvedčujúce túto skutočnosť (t.j. napr. zápisnica s uznesením o hlasovaní, rozhodnutie najvyššieho orgánu, zmluvu o zlúčení združenia...)

V prípade, že sa združenie zrušuje dobrovoľným rozpustením, t. j. zaniká bez právneho nástupcu združenie musí vykonať likvidáciu. Likvidácia je proces, počas ktorého sa vyporiadavajú všetky záväzky združenia a následne sa rozhodne o zvyšku majetku združenia (tzv. likvidačný zostatok). V zmysle Obchodného zákonníka, ak združenie nemá právneho nástupcu, likvidácia musí prebehnúť, teda aj vtedy, keď združenie nevlastní žiaden majetok, ani nemá žiadne záväzky voči tretím osobám. V praxi sa, ale postupy registrového úradu líšia, podľa toho či združenie majetok vlastní alebo nie.

V oboch prípadoch príslušný orgán (podľa stanov), príp. najvyšší orgán občianskeho združenia, rozhodne o zrušení združenia a o jeho vstupe do likvidácie, vymenuje osobu likvidátora a zároveň rozhodne o používaní názvu občianskeho združenia s dodatkom " v likvidácii". Určený likvidátor následne oznámi registrovému úradu zmenu právneho stavu do 15 dní od prijatia tohto rozhodnutia. Toto oznámenie nie je viazané na správny poplatok. Na jeho základe registrový úrad vyznačí v registri mimovládnych organizácií, dátum vstupu združenia do likvidácie a identifikačné údaje o fyzickej osobe, ktorá sa zapisuje do registra ako likvidátor v rozsahu meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého pobytu, spôsob konania v mene združenia, deň vzniku funkcie likvidátora a deň zániku likvidátora.

V prípade, že združenie majetok nemá, likvidátor, na základe mimoriadnej účtovnej závierky podľa stavu ku dňu predchádzajúcemu vstupu združenia do likvidácie, podá na okresný úrad písomné čestné vyhlásenie o tom, že združenie nemá žiaden majetok a písomný návrh [na výmaz](#) občianskeho združenia z registra mimovládnych organizácií. Registrový úrad následne v likvidácii nepokračuje.

Ak združenie majetok vlastní, prebieha proces likvidácie podľa Obchodného zákonníka. Likvidátor musí oznámiť vstup do likvidácie všetkým známym veriteľom a zverejniť toto oznámenie v Obchodnom vestníku s výzvou, aby veritelia prihlásili svoje pohľadávky. Ak likvidátor počas likvidácie zistí predĺženie združenia, je povinný bezodkladne podať návrh na vyhlásenie konkurzu. S likvidáciou je spojená aj povinnosť združenia urobiť mimoriadnu účtovnú uzávierku, podľa stavu ku dňu predchádzajúcemu dňu vstupu do likvidácie a ku dňu skončenia likvidácie. O priebehu likvidácie spíše likvidátor konečnú správu, spolu s návrhom na rozdelenie likvidačného zostatku. Obsahom konečnej správy je priebeh likvidácie a predkladá sa na schválenie najvyššiemu orgánu združenia aj spolu s účtovnou závierkou zostavenou ku dňu skončenia likvidácie, aj s návrhom na rozdelenie likvidačného zostatku. Likvidátor po schválení dokumentov poukáže likvidačný zostatok bezodkladne tým, ktorým naň vznikne právo, príp. uloží likvidačný zostatok do úschovy, čím sa likvidácia považuje za skončenú. Likvidácia sa skončí najskôr po 6 mesiacoch, o čom likvidátor zverejní v Obchodnom vestníku oznámenie o ukončení likvidácie.

Občianske združenie má následne povinnosť podať daňové priznanie za obdobie priebehu likvidácie. Likvidátor je taktiež povinný zrušiť bankové účty združenia. Zruší sa prípadná registrácia občianskeho združenia na daň z príjmov. Na záver likvidátor v lehote 90 dní od schválenia dokumentov najvyšším orgánom podá na okresný úrad návrh na [výmaz združenia](#). K návrhu priloží kompletnú dokumentáciu (rozhodnutie o zrušení, účtovnú závierku, správu likvidátora a návrh na rozdelenie zostatku...).

6.2. Rozpustenie združenia okresným úradom

Okresný úrad môže rozpustiť združenie len z tých istých dôvodov, pre ktoré je možné odmietnuť registráciu združenia. Ak teda okresný úrad zistí, že združenie vyvíja činnosť, ktorá je vyhradená len pre istý typ subjektov, porušuje zásady uvedené v zákone alebo vykonáva činnosť, ktorá je zákonom zakázaná, okamžite na to združenie upozorní a vyzve ho, aby od takej činnosti upustilo. Ak združenie neuposlúchne výzvu okresného úradu, okresný úrad združenie rozhodnutím rozpustí. Proti rozhodnutiu môže združenie podať žalobu na preskúmanie rozhodnutia okresného úradu, pričom

účinky rozpustenia sa až do rozhodnutia súdu odkladajú. Pozastaviť činnosť združenia do právoplatnosti rozhodnutia súdu nie je možné.

Pri zrušení združenia právoplatným rozhodnutím okresného úradu o jeho rozpustení alebo právoplatným rozhodnutím súdu v trestnom konaní vykoná likvidáciu likvidátor určený okresným úradom.

6.3. Žaloba o preskúmanie rozhodnutia (o rozpustení združenia)

Žaloba sa podáva na správny súd v obvode v ktorom má sídlo registrový úrad. Žalobcom je združenie, ktoré tvrdí, že neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia o rozpustení združenia uvedené v zákone o združovaní občanov. Žalovaným je príslušný okresný úrad. Žalobca nemusí byť pred správnym súdom zastúpený advokátom. Žaloba musí byť podaná v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia (t. j. dňa doručenia rozhodnutia) o rozpustení združenia. Žaloba má odkladný účinok. Podmienky pre konanie súdu sú rovnaké ako v prípade žaloby proti rozhodnutiu o odmietnutí registrácie združenia.

V žalobe sa musí okrem všeobecných náležitostí podania uviesť

- a) označenie druhu žaloby,
- b) označenie žalovaného,
- c) označenie rozhodnutia, proti ktorému žaloba smeruje,
- d) žalobné body,
- e) označenie dôkazov, ak sa ich žalobca dovoľáva,
- f) žalobný návrh.

K žalobe musí byť pripojené napadnuté rozhodnutie.

Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby, rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie a vec vráti okresnému úradu na ďalšie konanie.

6.4. Zánik občianskeho združenia

Občianske združenie zaniká dňom [výmazu](#) občianskeho združenia z registra mimovládnych organizácií, najčastejšie po ukončení likvidácie. K žiadosti o výmaz občianskeho združenia sa na okresný úrad prikladá [potvrdenie o úhrade správneho poplatku vo výške 25 €](#) a doklady preukazujúce vysporiadanie sa občianskeho združenia so svojimi záväzkami a majetkom (t. j. napr. oznámenia o likvidácii, konečná správa, mimoriadne účtovné závierky...). V prípade el. podania sa správny poplatok znižuje na polovicu. Aby bolo občianske združenie úspešne vymazané z registra je nevyhnutné preukázať, že účtovná závierka za obdobie fungovania združenia bude podľa zákona uchovaná a archivovaná spôsobom v ňom uvedenom. Archiváciu dokumentov občianskeho združenia zabezpečuje buď špecializovaná právnická osoba s predmetom činnosti archivácie dokumentov, alebo aj niektorá z osôb v združení, ktorá je povinná uviesť aj presnú adresu, kde sa bude dokumentácia archivovať.

© VIA IURIS 2026

Dátum aktualizácie: 30.09.2026

Manuál je súčasťou projektu Občiansky kompas, ktorý prináša zrozumiteľné návody a postupy pre rôzne právne problémy a životné situácie. V Občianskom kompase nájdete napríklad návody na to [ako správne spísať petíciu](#), [ako získať informácie od štátu](#), [ako sa zapojiť do tvorby zákonov](#) a [mnohé ďalšie](#).

Chcete vedieť čo všetko vo VIA IURIS robíme?

Našu prácu môžete sledovať [na Facebooku](#), [LinkedIn](#), ale aj [na Instagrame](#) alebo na webe [VIAIURIS.sk](#).

O témach a kauzách, ktorým sa venujeme rozprávame v našom pravidelnom podcaste Cesta práva, ktorý nájdete [na Spotify](#), [v Apple Podcasts](#) aj [na YouTube](#).